

במחשבה לבד.

זוג של בהמה ועשאו לדלת, הרי אף על פי שחיברו לדלת וקבעו במסמרים⁽³⁹⁾ — טמא.

לפי שכל הכלים יורדין לידי טומאתן להיות

ראויים לקבל טומאה במחשבה של בעליהן לבד. אבל, ואין הם עולין מידי טומאתן, מהיותם⁽⁴⁰⁾ ראויים לקבל טומאה, אלא בשינוי מעשה. וחיברו לדלת אינו מהוה שינוי בגוף הזוג.

וקשה מברייתא זו על הברייתא דלעיל.

מדברת על כלי שכבר נטמא [ולא כפירוש רש"י] והשינוי צריך לטהרו, ולכן צריך דוקא שינוי מעשה וקלקול [שינוי בגופן] הכלי ולא מועיל חיבורו לקרקע.

והקהילות יעקב [טהרות, יא] כתב שאף אם נאמר שחיבור לקרקע משנה ומבטל את הכלי והוא נהפך לקרקע, ולכן הוא יכול גם לטהר כלי שנטמא, בודאי אי אפשר לחלק בזה בין מחשבה למעשה כמו החילוק של הברייתא משום שהחילוק הוא בקביעת וייחוד מטרת הכלי ושימוש, אבל מחובר שאינו מקבל טומאה — המציאות של החיבור היא הגורמת ואפילו אם הכלי נעשה מחובר מאליהו גם מתבטל ממנו שם "כלי", ועל כרחך צריך לומר שהברייתא שדיברה על חיבור כלי כדוגמא לחילוק בין מחשבה למעשה סוברת כרבנן שתלוש ולבסוף חיברו לא נחשב מחובר. וראה חזון איש כלים [יט, א] שדן בזה ויש לו כמה צדדים בביאור הברייתא.

40. רש"י והובא לעיל נב, ב שנאמרו כאן שני דינים א. שכלי שנטמא כבר נטהר בשינוי מעשה. ב. שכלי שהיה ראוי לקבל טומאה נעשה בשינוי מעשה לכלי שאינו ראוי לקבל טומאה, ואם אין שינוי מעשה הוא נשאר בטומאתו ואם עדיין לא נטמא הוא נשאר ראוי לקבל טומאה אף שחשב לשנותו. ורש"י דייק בלשונו [בד"ה של בהמה]: ואפילו מכאן ולהבא יקבל טומאה, והיינו שכונת הברייתא [שהוא טמא] לשני הדינים הנ"ל.

שאינו חוצץ, שכמו שלא גזרו לגבי חציצה באריג אטו חציצה שאינה אריג כמו כן אין לאסור לצאת בזוג ארוג בכגד אטו שאינו ארוג.

39. ומפרש רש"י שאין המסמרים נחשבים לשינוי מעשה משום שצריך שינוי בגוף הזוג עצמו, והרמב"ם [כלים ח,יב] הוסיף: "ואפילו חיברו בקרקע" לא נחשב לשינוי מעשה. והקשה הקובץ שיעורים [ח"ב חולין, לב] הרי שינוי בבבא בתרא [סו, א] שנחלקו התנאים במשנה בכלים אם תלוש שלבסוף חיברו נחשב כמחובר שאינו מקבל טומאה או לא, ואם כן החיבור לדלת במסמרים יחשיבו כמחובר ויהא טהור מלקבל טומאה מדין "קרקע" ולא מצד שינוי המעשה? ואם נאמר שתלוש כשמחברו גם צריך "מעשה" בגופו ולא חיבור, איך סובר רבי אליעזר שכל תלוש ולבסוף חיברו מועיל לטומאה? ואפשר לומר שהברייתא סוברת שתלוש ולבסוף חיברו אינו כמחובר, ולכן הנידון הוא רק מצד שינוי מעשה.

אך הקובץ שיעורים מבאר שמחובר לקרקע אינו משנה את הכלי ולכן אינו מטהר אלא הוא מחשיב את הכלי כמו קרקע שאינה מקבלת טומאה, אבל שינוי מעשה מועיל לקבוע ולייעד את הכלי לצורך מסוים ולשנות את דיני הטומאה שלו על ידי שינוי מטרת שימוש הכלי, וזה יכול להועיל גם לטהר כלי שכבר נטמא שעל ידי שינויו מתבטל ומתקלקל הכלי הקודם לגמרי. ולפי זה אפשר לומר שהברייתא סוברת שתלוש ולבסוף חיברו נחשב מחובר, אלא שהברייתא